

Een goed begin: Vroege preventie van antisociaal gedrag

Gepubliceerd: 26-06-2012 Laatste bijgewerkt: 18-07-2024

De doelstelling van huidig onderzoek is tweeledig. (1) Allereerst is het doel meer zicht te krijgen op de factoren die agressie en antisociaal gedrag bij kinderen doen ontstaan en afnemen. Factoren die een rol spelen zijn zowel sociaal (omgeving,...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestopt
Type aandoening	Overige aandoening
Onderzoekstype	Interventie onderzoek

Samenvatting

ID

NL-OMON43843

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Een goed begin

Aandoening

- Overige aandoening

Synoniemen aandoening

-

Aandoening

het onderzoek richt zich niet op bepaalde aandoeningen maar meer op een verzameling van factoren die maken dat een (aanstaande) moeder verminderd in staat is om zich goed aan te passen aan het moederschap, dat kunnen problemen zijn in de psychische gezondheid, financiële situatie, huisvesting, sociale steun, levensstijl, werkloosheid, uitval in het onderwijs en dergelijke

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Universiteit Leiden

Overige ondersteuning: NWO

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: Aggressie, Baby's, Hoog risico, Interventie

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

De meetmomenten zullen zich richten op: 1) het zelfvertrouwen van de moeder in haar moederrol, levensstijl en eventuele psychopathologie, 2) neurobiologische (HPA-as en ANS functioneren), neurocognitieve (o.a. executief functioneren) en socio-emotionele ontwikkeling (o.a. voorlopers van Theory of Mind, emotionele reactiviteit en regulatie), 3) kwaliteit van opvoedstijl en moeder-kind relatie

Secundaire uitkomstmaten

Een secundair doel van dit onderzoek is het evalueren van de (gedrags-, persoonlijkheids-, en sociaal-demografische-) kenmerken van de moeders die het meest profiteren van de interventie. Deze moeder variabelen zijn psychopathologie, middelengebruik (alcohol, roken, drugs), persoonlijkheidskenmerken, intelligentie en demografische gegevens (o.a. werk, opleiding en partnerrelatie).

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Agressief gedrag dat zich al op jonge leeftijd openbaart, heeft een ongunstige prognose. Tot op heden heeft onderzoek naar de etiologie van antisociaal gedrag zich vooral gefocused op de rol van omgevingsfactoren. Recentelijk is er binnen

het onderzoek ook meer aandacht ontstaan voor de rol van neurobiologische en neurocognitieve factoren bij het ontstaan van agressief gedrag. Tot op heden hebben deze studies zich vooral gericht op kinderen die reeds agressief gedrag vertoonden. Huidig onderzoek zal zich daarom richten op de eerste twee jaar van het leven van het kind, waarin probleemgedrag (waaronder agressie) zich voor het eerst zal openbaren binnen het gedragsrepertoire. Om latere problemen op sociaal, emotioneel en cognitief gebied in de ontwikkeling en om langdurige, kostbare behandelprogramma's te voorkomen, is het van belang om preventieve, 'evidence-based' behandel- en preventieprogramma's te ontwikkelen. Huidige onderzoek zal hier een belangrijke bijdrage aan leveren.

Doel van het onderzoek

De doelstelling van huidig onderzoek is tweeledig.

- (1) Allereerst is het doel meer zicht te krijgen op de factoren die agressie en antisociaal gedrag bij kinderen doen ontstaan en afnemen. Factoren die een rol spelen zijn zowel sociaal (omgeving, gezin) als biologisch en neurocognitief van aard.
- (2) Daarnaast heeft het huidige project tot doel om meer inzicht te verwerven in de werkzame mechanismen van een gezinsinterventie die beoogt de ontwikkeling van problematisch agressief gedrag bij kinderen (en hun broers en zussen) te voorkomen.

Een secundaire doelstelling is het sociale en cognitieve profiel vaststellen van de vrouwen bij wie het coachingsprogramma het effectief was en dus hebben kunnen profiteren van de aangeboden interventie.

Onderzoekopzet

Een gerandomiseerd interventieonderzoek bestaande uit drie onderzoeksgroepen (1 interventiegroep en 2 controlegroepen). Participanten met een (hoog) risicoprofiel (de aanwezigheid van >1 risicofactor) worden random toegewezen aan de controlegroep ($N=100$) of de interventiegroep ($N=60$). Participanten met een laag risicoprofiel (aanwezigheid < 2 risicofactoren) zullen fungeren als een (laag risico) normale controlegroep ($N=100$). De studie bestaat uit 6 meetmomenten verspreid over 4 jaar, startend tijdens de 27e week van de zwangerschap en op 6, 12, 20, 30 en 45 maanden post partum.

Onderzoeksproduct en/of interventie

De helft van de participanten met een (hoog) risicoprofiel zal een interventie aangeboden krijgen. Dit coachingsprogramma bestaat uit huisbezoeken door een speciaal hiervoor getrainde coach. De wekelijkse huisbezoeken starten omstreeks de 28e week van de zwangerschap en zullen doorgaan in het eerste levensjaar van de baby. De frequentie van huisbezoeken wordt tijdens het tweede levensjaar van het kind afgebouwd naar tweewekelijks. De huisbezoeken hebben tot functie om: 1) het reflectief functioneren van de

moeder te stimuleren en bevorderen, 2) promoten van een veilige gehechtheid, 3) aandacht voor de mentale en fysieke gezondheid van moeder en kind, 4) de ontwikkeling van het kind stimuleren. De controlegroepen ontvangen het reguliere zorgaanbod.

Inschatting van belasting en risico

Deelname aan het onderzoek bestaat uit zes afspraken verdeeld over een periode van vier jaar. Drie van de meetmomenten zullen in de thuissituatie plaatsvinden (T1, T2 en T4) en drie afspraken zullen plaatsvinden op het Babylab van de Universiteit Leiden (T3, T5 en T6). Een afspraak zal nooit meer dan 2,5 uur in beslag nemen. Er zijn geen risico's bekend die betrekking hebben op de studie en/of de interventie. De fysieke belasting voor de kinderen is minimaal en bestaat uit de afname van enkele speekselmonsters op afspraak 3, 5 en 6 en de enkele elektroden die op het lichaam worden geplakt voor het meten van de hartslag en ademhaling (afspraak 2, 3, 5 en 6). Bij de moeder zullen ook enkele speekselmonsters worden afgenomen op afspraak 3 en 5. De meetmomenten worden in overleg met de moeder ingepland op een moment dat past binnen het ritme van haar kind. Gedurende de afspraken is er voldoende ruimte voor het nemen van een korte pauze, het verschonen van het kind en/of het geven van een voeding.

Tijdens elke meetmoment van het onderzoek wordt er bewust stilgestaan bij de ontwikkeling van het kind en het vormgeven van het ouderschap. Zo worden de participanten gestimuleerd actief na te denken over hun moederrol en de ontwikkeling van hun kind. Op deze wijze en door de moeder actief te betrekken bij de metingen, zal zij meer inzicht krijgen in haar ontwikkelende kind. Na elke meting ontvangt de moeder een cadeaubon en het kind een leeftijdspassend cadeautje. Na de 5e afspraak ontvangen de participanten een dvd met hierop de gemaakt beelden van het kind.

De voordelen van deelname aan de studie voor de interventiegroep zijn - naast de hiervoor genoemde voordelen - een toename van de kennis van de vroege kindontwikkeling in het algemeen en in het bijzonder zal de moeder leren het gedrag, de gevoelens en emoties van haar kindje (beter) te begrijpen en hier adequate op te reageren. Daarbij ontvangt de interventiegroep hulp bij het organiseren van hun eigen leven, het huishouden, sociale netwerk, opleiding en werk om zo een positief klimaat voor moeder en kind te creëren.

Contactpersonen

Publiek

Universiteit Leiden

Wassenaarseweg 52 2333AK Leiden

Leiden 2333 AK

NL

Wetenschappelijk

Universiteit Leiden

Wassenaarseweg 52 2333AK Leiden

Leiden 2333 AK

NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Adolescenten (12-15 jaar)

Adolescenten (16-17 jaar)

Volwassenen (18-64 jaar)

65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

- Leeftijd tussen 17 en 25 jaar (ten tijde van inclusie)
- In verwachting eerste kind
- Inclusie bij voorkeur voor 27e week zwangerschap
- Voldoende beheersing Nederlandse taal; Ten aanzien van het toewijzen aan de hoog risicogroep, zijn een aantal aanvullende inclusiecriteria opgesteld. Toewijzing indien meer dan een risicofactor aanwezig is:
 - Werkloos
 - Huisvestingsproblemen
 - Armoede of financiële problemen
 - Alleenstaand of wisselende partners
 - Geen of beperkt sociaal netwerk
 - Psychische problemen
 - Middelen gebruik/misbruik (alcohol, roken, drugs)

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

- Zware drugsverslaving of ernstige psychiatrische problematiek of psychotische stoornis waarvoor opname noodzakelijk
- IQ<70
- Acute of ernstige chronische ziekte bij moeder
- Stoornis of syndroom bij het kind welke de normale ontwikkeling zal beïnvloeden

Onderzoeksopzet

Opzet

Type:	Interventie onderzoek
Onderzoeksmodel:	Anders
Toewijzing:	Gerandomiseerd
Blinding:	Enkelblind

Doel: Algemeen wetenschappelijk

Deelname

Nederland	
Status:	Werving gestopt
(Verwachte) startdatum:	09-07-2012
Aantal proefpersonen:	180
Type:	Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO	
Datum:	26-06-2012
Soort:	Eerste indiening
Toetsingscommissie:	METC Leiden-Den Haag-Delft (Leiden)
Goedgekeurd WMO	
Datum:	08-09-2016
Soort:	Amendement

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

ID: 28516

Bron: Nationaal Trial Register

Titel:

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL39303.058.12